

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 22 mars 1926 kl. 12.30 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss ändring i § 19 frihamnsförordningen.

I en inom första kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 187, har herr *Stendahl* hemställt, »att riksdagen ville besluta om sålunda ändrad lydelse av § 19 mom. 1 frihamnsförordningen:

Förtullning av gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som äro gällande, då införseln äger rum; och meddelas av Konungen föreskrifter i fråga om tidpunkten, då införseln skall anses vara verkställd. Utan hinder av vad sålunda stadgats må Konungen medgiva, att på de villkor, Konungen bestämmer, gods må förtullas även efter taxor och författningar, som gälla vid visst tidigare tillfälle efter godsets ankomst till frihamn.»

Jämlikt beslut av 1923 års riksdag har § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn den 15 november 1907 för närvarande följande lydelse:

»Förtullning av gods, som införes från frihamn, skall ske efter de taxor och författningar, som äro gällande, då införseln äger rum; och meddelas av Konungen föreskrifter i fråga om tidpunkten, då införseln skall anses vara verkställd.

Utan hinder av vad sålunda stadgats må Konungen medgiva, att på de villkor, Konungen bestämmer, gods, som direkte från utrikes ort införts med fartyg till frihamn och där icke varit upplagt för lagring, må förtullas efter taxor och författningar, som gälla vid visst tidigare tillfälle efter fartygets ankomst till frihamnen.»

I motiveringen till förslaget har motionären angivit syftet med ändringen vara att inom frihamnsområde möjliggöra kafferostning för inhemsk konsumtion. Härtill skulle erfordras att från frihamn infört rostat kaffe förtullades efter den lägre tullsats, som gäller för råkaffe. Ändringsförslaget avser att bereda möjlighet för Kungl. Maj:t att medgiva dylik tullbehandling.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Stockholms frihamnsaktiebolag gjort framställning om ändring av § 19 mom. 1 frihamnsförordningen i det med det nu förevarande förslaget avsedda syftet. Över nämnda framställning hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 12 februari 1926

Utskottet.

Gällande
bestämmelser.

Motionen.

Utredning.

gemensamt till Kungl. Maj:t avgivet utlåtande, vilket för belysande av här föreliggande spörsmål i avtryck bifogas detta betänkande.

Av ämbetsverkens utlåtande framgår, å ena sidan att den föreslagna författningsändringen icke medgiver en sådan tolkning som motionären avsett och å andra sidan att förslaget till sin innebörd har en långt vidsträcktare syftning än som betingas av det uppgivna önskemålet att möjliggöra kafferostring i frihamn. Till klarläggande härav må i anslutning till vad ämbetsverken närmare utvecklat anföras följande. Bestämmelsen i § 19 mom. 1 frihamnsförordningen, i vilken motionären föreslår ändring, tillerkänner Kungl. Maj:t en befogenhet, vilken avser att möjliggöra tillämpning vid införsel från frihamn av en tullsats, som gällt vid införseln till frihamnen men under varans förvaring i frihamnen blivit höjd. För att möjliggöra det rostade kaffets förtullning enligt tullsatsen för råkaffe är det icke tillräckligt att utvidga nämnda befogenhet. För att åstadkomma de nödiga förutsättningarna för en dylik förtullning erfordras antingen därjämte en bestämmelse om, att den förädlade varan får tullfritt införas från frihamnen, eller ock särskilda bestämmelser om förtullning av inom frihamn förädlad vara. Enligt en bestämmelse av den innebörd, som motionären åsyftat, skulle varje vara, som jämlikt av Kungl. Maj:t med stöd av § 13 mom. 2 frihamnsförordningen meddelat tillstånd förädlats inom frihamn, kunna förtullas efter den tullsats, som är fastställd för varan i oförädlad skick. Ett sådant medgivande skulle, då frihamn i tullhänseende är att anse såsom utländsk ort, innebära ett väsentligt avsteg från grunderna för frihamnsinstitutionen. Medgivandet skulle därjämte innebära en avvikelse från den i § 1 tulltaxeunderrättelserna uttryckta grundsatsen, att vara skall förtullas i det skick, vari den inkommer.

I sitt utlåtande hava ämbetsverken uttalat och ingående motiverat, att frågan, huruvida bestämmelser i framställningens syfte böra meddelas, kräver en omfattande utredning ur olika synpunkter.

*Utskottets
yttrande.*

Enligt vad utskottet inhämtat har Kungl. Maj:t numera genom remiss uppdragit åt nämnda två ämbetsverk att verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med utredning beträffande de spörsmål, som avses i utlåtandet.

Utskottet, som beträffande den närmare motiveringen för den ståndpunkt, ämbetsverken enligt vad ovan nämnts intagit, tillåter sig hänvisa till utlåtandet, delar ämbetsverkens uppfattning därom, att det förslag, över vilket ämbetsverken haft att yttra sig och som nu föreligger till utskottets bedömande, är av en så omfattande och för hela frihamnsinstitutionens utveckling betydelsefull natur, att dess prövning förutsätter en allsidig och ingående utredning. Då genom Kungl. Maj:ts nyss återgivna remiss en dylik utredning är anbefalld, bör givetvis dess resultat avvaktas, innan riksdagen tager ställning till frågan. Vid sådant förhållande och då

Kungl. Maj:t torde komma att, därest utredningen därtill giver anledning, i sinom tid för riksdagen framlägga förslag i ämnet, får utskottet hemställa,

att motionen I:187 av herr Stendahl, om viss ändring i § 19 frihamnsförordningen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 mars 1926.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Gustaf Nilsson i Kristianstad*, Rune, Boman, Pers, Björnsson, Johan Bergman, Olsson i Ramsta, Lithander, Olsson i Golvvasta, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg, Jönsson i Slätåker, Åström*, Vrang, Björklund, Granath*, Ericson i Boxholm och Johansson i Krogstorp.

---

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Bilaga.*Auskrift.*

**Kommerskollegium och generaltullstyrelsen,
i anledning av Stockholms frihamnsaktiebo-
lags framställning till Kungl. Maj:t om än-
dring i § 19 mom. 1 i förordningen om
frihamn.**

Till Konungen.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Stockholms frihamnsaktiebolag gjort framställning i syfte, att tullavgiften för kaffe, som rostats inom frihamn, måtte beräknas efter vikten av kaffet i orostat skick, samt för sådant ändamål ifrågasatt viss ändring i § 19 mom. 1 i förordningen om frihamn.

Sedan Kungl. Maj:t genom remiss den 8 januari 1926 anbefallt kommerskollegium och generaltullstyrelsen att gemensamt häröver avgiva underdånigt utlåtande, få ämbetsverken, med överlämnande av yttranden från tulldirektören i Stockholm samt tullförvaltningen i härvarande frihamn, tulldirektören i Göteborg och tullförvaltningen i Göteborgs frihamn samt tulldirektören i Malmö och tullförvaltningen i Malmö frihamn, ävensom från Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg, Skånes handelskammare, Göteborgs frihamnsaktiebolag, Malmö frihamnsaktiebolag, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund och Sveriges grossistförbund, anföra följande.

Tullsatserna för kaffe äro för närvarande enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 20 maj 1922 (nr 203), för obränt kaffe 50 öre per kilogram och för rostat kaffe 66 öre per kilogram. Vid utförsel av kaffe, som rostats inom landet, erhålles enligt Kungl. Maj:ts förordning den 20 maj 1922 (nr 204) en tullgottgörelse av 60 öre per kilogram. Denna dråback är sålunda, såsom även framgår av bevillningsutskottets utlåtande nr 41 år 1922, grundad därpå, att till 100 kilogram rostat kaffe åtgå 120 kilogram råvara. I enlighet med denna beräkning utgör viktminskningen genom förädlingen 16.67 procent av råkaffets vikt. Enligt vad tullförvaltningen i Malmö frihamn uppgivit, är emellertid en viktminskning av 16.67 procent den lägsta tänkbara; i medeltal kunde viktminskningen beräknas till 18 procent. På grund av att viktminskningensprocenten sålunda varierar, kan icke genom fastställande av en särskild tullsats för kaffe, som rostats inom frihamn, i fråga om tullbeskattning åstadkommas full likställighet mellan kafferostningsindustri i frihamn och sådan industri i tullinlandet. Därest en sådan särskild tullsats skulle fastställas, måste densamma beräknas med hänsyn till den högsta viktminskningensprocenten, under det att dråbacksatsen måste beräknas efter den lägsta viktminskningensprocenten, för att statsverket icke skall lida någon förlust. Under antagande att lägsta viktminskningensprocenten utgör 16.67 procent och den högsta 18 procent, utvinnes sålunda av 120 kilogram orostat kaffe, därför med nu gällande tullsats erlagts en tull av 60 kronor, respektive 100 kilogram och 98.4 kilogram rostat kaffe. För att staten icke skall lida förlust, måste sålunda vid beviljande av tullrestitution vid export av rostat kaffe dråbacksatsen bestämmas till 60 öre för kilogram och tullsatsen vid

import av kaffe, som rostats i frihamn, till 61 öre för kilogram. Om den högsta viktminskningsprocenten utgör 20 procent och således av 120 kilogram råkaffe erhålles 96 kilogram rostat kaffe, borde tullsatsen för kaffe, som rostats inom frihamn, utgöra 63 öre för kilogram.

Bolaget har nu ifrågasatt, att tullnedsättning för inom frihamn rostat kaffe måtte åstadkommas antingen på det sätt, att det rostade kaffet förtullas vid införseln från frihamnen och att därvid tullavgiften skulle beräknas efter den mängd råkaffe, som enligt varuägarens lagerbokföring åtgått till det rostade kaffets framställning, eller att kaffet förtullas, innan det införes i rosteriet och därefter tullfritt införes från frihamnen. För möjliggörande av den åsyftade tullnedsättningen föreslår bolaget sådan ändring av § 19 mom. 1 frihamnsförordningen, att tullnedsättningen skulle kunna medgivas av Kungl. Maj:t.

Den föreslagna författningsändringen har emellertid en langt vidsträcktare innebörd än som betingas av önskemålet att möjliggöra kafferostning i frihamn. Då bolaget ansett, att, därest den föreslagna författningsändringen vidtoges, kaffe skulle kunna i rostat skick införas till tullinlandet, ehuru förtullningen skedde med tillämpning av tullsatsen för råkaffe, är innebörden av förslaget den, att varje vara, som enligt av Kungl. Maj:t med stöd av § 13 mom. 2 frihamnsförordningen meddelat tillstånd förädlats inom frihamn, skulle kunna förtullas efter den tullsats, som är fastställd för varan i oförädlad skick. Då frihamn i tullhänseende är att anse såsom utrikes ort, skulle ett sådant medgivande innebära ett betydande avsteg från grunderna för frihamnsinstitutionen. Vidare skulle medgivandet innebära en avvikelse från den i § 1 tulltaxeunderrättelserna uttryckta grundsatsen, att vara skall förtullas i det skick, vari den inkommer. Jämlikt § 19 mom. 1 frihamnsförordningen, sådant författningsrummet lyder enligt kungörelse den 8 juni 1923 (nr 198), äger visserligen Kungl. Maj:t att beträffande visst frihamns-gods bestämma, att godset må förtullas efter taxor och författningar, som gälla vid visst tidigare tillfälle än godsets införsel från frihamnen till tullinlandet. Härmed avses emellertid, att vid tullförhöjning vara, som införes från frihamn, skall under vissa förutsättningar kunna förtullas efter den tulltariff, som skall tillämpas för gods vid införsel under motsvarande förhållanden direkte till tullhamn, men förutsättes, att varan under tiden från dess ankomst till frihamnen och intill dess införsel till tullinlandet icke undergått någon förändring. Av vad nu anförts torde framgå, att vad bolaget åsyftar icke kan uppnås endast genom den föreslagna författningsförändringen. Därest i enlighet med det av bolaget först angivna alternativet varan skulle förtullas i förädlad skick, läser någon ändring i § 19 mom. 1 frihamnsförordningen icke erfordras utan i stället särskilda bestämmelser böra meddelas i fråga om förtullning av inom frihamn förädlad vara, vare sig genom fastställande av en särskild tullsats för sådan vara eller på annat sätt. Om däremot varan förtullas i oförädlad skick, läser tillika erfordras en bestämmelse av innebörd, att den förädlade varan får tullfritt införas från frihamnen.

Innan ämbetsverken övergå till att yttra sig om, huruvida till befrämjande av utvecklingen av industriell verksamhet i frihamn bestämmelser i ovan angivna riktning böra meddelas, hava ämbetsverken ansett sig böra behandla frågan, huruvida med hänsyn till statsverkets rätt till tullavgifter sadana betänkligheter kunna resas mot förslaget, att redan på grund härav några åtgärder för detsamma genomförande icke böra vidtagas. Vid övervägande av denna fråga hava ämbetsverken funnit, att, om tillsvidare bortses från

de förhållanden, som komma att inträda vid ändringar i tulltaxan, någon större svårighet icke skulle möta att fastställa erforderliga kontrollföreskrifter. Meddelande av dylika kontrollföreskrifter torde, såsom bolaget ifrågasätter, böra ankomma på Kungl. Maj:t vid beviljande av tillstånd att idka industriell verksamhet i frihamn. Kontrollen synes kunna anordnas efter i huvudsak enahanda grunder, som pläga tillämpas, då Kungl. Maj:t jämlikt § 13 mom. 5 tulltaxeförordningen medgiver rätt att vid utförsel av vara, till vars framställning använts utländsk råvara, återbekomma den för råvaran erlagda tullavgiften.

Då ändring av tullsatsen för vara av sådant slag, som förädlas jämväl i frihamn, skall vidtagas, lärer emellertid den omständigheten, att tullnedsättning för den i frihamn förädlade varan i en eller annan form medgivits, vara ägnad att komplicera frågan. Härvid torde förhållandena gestalta sig olika, beroende på huru tullnedsättningen åstadkommits och huruvida tullsatserna skola ändras å såväl råvaran som den förädlade varan eller endera. Ätminstone för det fall, att tullnedsättning för inom frihamn förädlad vara åstadkommits genom fastställande av en särskild tullsats för sådan vara eller genom förtullning av råvaran, torde emellertid förtullningsförfarandet kunna anordnas på ett för statsverket betryggande sätt.

Ämbetsverken hava sålunda icke kunnat finna, att ur tulladministrativ synpunkt något avgörande hinder föreligger för medgivande av en sådan tullnedsättning för vara, som förädlas inom frihamn, att i fråga om varans tullbeskattning industriell verksamhet i frihamn icke kommer i ogynnsammare ställning än motsvarande industri i tullinlandet. Såsom ovan antytts, innebär emellertid en dylik tullnedsättning en betydande avvikelse från frihamnsprincipen.

Frågan, huruvida en tullnedsättning av förevarande slag bör ifrågakomma, kräver vidare en ingående utredning ur såväl fiskalisk som nationalekonomisk synpunkt. Den föreliggande framställningen avser visserligen endast en sådan författningsändring, att möjlighet beredes för medgivande av tullnedsättningen, varpå det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall pröva, huruvida tullnedsättning bör medgivas. Härvid skulle sålunda utredning ur nu ifrågavarande synpunkter kunna åstadkommas. Oavsett, huruvida en tullnedsättning bör enligt vissa av riksdagen fastställda allmänna grunder kunna medgivas av Kungl. Maj:t eller huruvida fråga om tullnedsättning för varje särskilt varuslag bör hänskjutas till riksdagens avgörande, hava emellertid ämbetsverken redan för att kunna bedöma, huruvida vissa allmänna grunder för ifrågavarande tullnedsättning böra fastställas, funnit sig böra ingå på frågan om de omständigheter, som kunna vara av betydelse i förevarande avseenden.

Till en början få då ämbetsverken framhålla, att, såsom i framställningen uppgives, industriell verksamhet i rikets frihamnar förekommer endast i ringa omfattning. Anledningen därtill, att i frihamnarna icke kunnat utvecklas en industriell verksamhet för avsättning utom landet, lärer i detta sammanhang icke behöva närmare beröras. Beträffande orsaken till att i frihamnarna icke heller i nämnvärd grad bedrives industriell verksamhet för avsättning på den inhemska marknaden, så framhöll redan frilagers- och frihamnskommittén — liksom även i förevarande ärende åberopats — i sitt den 22 juni 1895 avgivna betänkande (sid. 78, 79), att, då tullen å det färdiga fabrikkatet borde vara och i regel också vore högre än å däri ingående råvaror, de produkter, som bearbetats eller fullbordats i frihamn, icke komme att avyttras inom landet. Den frågan uppställer sig då, huruvida för befrämjandet av

en industriell verksamhet i frihamn för avsättning å den inhemska marknaden några statliga åtgärder böra vidtagas samt huruvida detta bör ske genom tullnedsättning å den vara, som förädlas inom frihamn. I detta avseende må framhållas, att särskilt med hänsyn till transportkostnaderna det för landet i dess helhet är till gagn, att förädling av utländska varor verkställas i närheten av lossningsplatsen. Detta intresse påkallar dock ej i och för sig, att åtgärder vidtagas för att industriell verksamhet förläggas till frihamn. Emellertid kan det förhålla sig så, att på grund av skeppningsförhållanden eller andra omständigheter råvarorna införas till frihamnen och att erforderliga markområden för verksamhetens bedrivande icke finnas att tillgå i närheten av frihamnen. Vidare kan en industriell verksamhet vara baserad på avsättning såväl utom som inom landet och behöver för framställning av för export avsedda varor bedrivas under de friare former i tullhänseende, vilka frihamnarna erbjuda. De nu berörda frågorna tarva i varje särskilt fall utredning.

Därest det befinnes, att utvecklingen av en sådan industriell verksamhet i frihamn, som helt eller delvis avser framställning av varor för förbrukning inom landet, bör befrämjas genom en tullnedsättning enligt ovan angivna grunder, gäller det vidare att i varje särskilt fall bedöma, huruvida en sådan tullnedsättning skulle medföra minskning av tullinkomsterna samt, därest detta kunde förväntas bliva fallet, huruvida fördelen av att verksamheten förläggas i frihamn motsvaras av uppoffringen från statens sida.

Vare sig en tullnedsättning skulle medföra minskning i tullinkomsterna eller ej, måste slutligen undersökas, huruvida genom tullnedsättningen den, som inom frihamn bedriver den ifrågavarande förädlingsindustrin, skulle med avseende å produktionsförhållanden komma i en gynnsammare ställning än den, som annorstädes än i frihamn bedriver liknande verksamhet. På grund av bestämmelse i § 13 mom. 2 frihamnsförordningen måste redan nu utredning härutinnan åstadkommas, då framställning om rätt att i frihamn driva industriell verksamhet göres hos Kungl. Maj:t.

Utan en allsidig utredning i varje särskilt fall lärer det sålunda icke kunna bedömas, vilka verkningar en tullnedsättning för inom frihamn förädlad vara skulle medföra. Därest av utredningen skulle framgå, att tullskyddet för den färdiga varan är så högt, att någon nämnvärd import därav icke förekommer utan i stället råvaran importerats och förädlas inom landet, torde ur fiskalisk synpunkt icke vara något annat att erinra mot en tullnedsättning än att den tullavgift, som belöper å råvaran, kan komma att inflyta senare än då råvaran förtullas i tullhamn. Huruvida denna synpunkt har nämnvärd betydelse, beror bland annat därpå, hur förtullningen i frihamnen anordnas, hur lång tid kräves för förädlingen samt huruvida råvaran plägar i tullhamnen vara lagrad å tullupplag, intill dess varan skall förädlas. I de fall åter då tullsatsen för den färdiga varan i förhållande till tullsatsen för råvaran icke är så hög, att den hindrar import av färdig vara, kan en tullnedsättning för den inom frihamn förädlade varan medföra en minskning av tulluppbörden. Huruvida detta verkligen blir förhållandet, är givetvis svårt att bedöma.

Beträffande slutligen frågan, huruvida en tullnedsättning skulle bereda möjlighet till illojal konkurrens med företag, som har sin verksamhet förlagd utom frihamnen, få ämbetsverken framhålla, att, såsom framgår av frilagers- och frihamnskommitténs ovan berörda betänkande (sid. 78, 79) och riksdagens skrivelse nr 183 år 1907, det i § 13 mom. 2 frihamnsförordningen stadgade förbudet mot bedrivande i frihamn av sådan industriell verksam-

het, som i följd av gynnsammare produktionsvillkor är ägnad att å den inhemska marknaden avsevärt skada inom riket annorstädes än i frihamn eller å frilager driven enahanda verksamhet, åtminstone närmast åsyftar fall, varom nu icke är fråga, nämligen då råvaran är belagd med högre tull än den färdiga varan eller den färdiga varan är tullfri. I de fall, då tullen å den färdiga varan är högre än tullen å råvaran, skulle ju tullned-sättningen allenast innebära, att likställighet i fråga om varans tullbeskattning skapas mellan förädlingsindustrien utanför och innanför frihamnsgränsen.

Med avseende å de fördelar, som en inom frihamn förlagd industri skulle åtnjuta i förhållande till liknande industri i tullinlandet, därest dessa beträffande tullbeskattning vore likställda, så torde denna fråga sammanhånga med den, huruvida det överhuvud är till gagn, att industriell verksamhet för avsättning å den inhemska marknaden förlägges till frihamn. Den fråga, varom närmare utredning erfordras, lärer huvudsakligen vara den, huruvida industriell verksamhet i frihamn skulle komma i åtnjutande av några fördelar utöver den, som frihamnsinstitutionen nu bereder handeln. Härvid är att märka, att utländska maskiner, redskap och andra artiklar, som erfordras för bedrivande av industriell verksamhet i frihamn och icke införetullats i tullhamn, numera icke anses tullpliktiga. I detta avseende skulle alltså industriell verksamhet i frihamn komma att intaga en gynnsammare ställning än liknande industri, som inom landet bedrivs annorstädes än i frihamn. Emellertid torde vid bedömande av de fördelar för inom frihamn bedriven industri, vilka icke äro en följd av själva frihamnsinstitutionen, även vara att taga hänsyn därtill att kostnaderna för upplåtelse av erforderligt markområde och uppförande av fabrikslokaler kunna ställa sig högre än för motsvarande industri i tullinlandet.

Av vad här ovan anförts torde framgå, att frågan, huruvida en tullned-sättning enligt angivna grunder för vara, som förädlas inom frihamn, bör komma till stånd, kräver en omfattande utredning ur olika synpunkter. För så vitt allenast vissa allmänna bestämmelser beträffande sådan tullned-sättning skulle av riksdagen fastställas och det ankomma på Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall pröva, huruvida tullned-sättning bör medgivas, torde det enligt ämbetsverkens mening icke vara tillfyllest, att, såsom bolaget ifrågasätter, allenast själva principen kommer till uttryck i nämnda bestämmelser utan böra därvid även de grunder, enligt vilka tullned-sättningen skulle genomföras, fastställas. Därest en särskild tullsats för inom frihamn förädlad vara icke fastställes, torde vidare nämnda allmänna bestämmelser böra innehålla, att införseln av den färdiga varan skall äga rum inom viss tid från råvarans införsel. Härjämte erfordras bestämmelser, huruvida och i vad mån tullned-sättning skulle få åtnjutas, även om i den färdiga varan ingå delar av inhemska tillverkning. Slutligen kan det ifrågasättas, huruvida icke stadganden angående beräkning av tullavgift vid ändring av tullsatsen för vara av sådant slag, som förädlas inom frihamn, böra antagas av riksdagen. Beträffande s. k. handelsrestitution hava i § 9 i förordningen den 13 december 1912 (nr 355) meddelats föreskrifter i fråga om beräkning av tullrestitution, då tulltaxan ändrats.

Frågan huruvida dylika allmänna bestämmelser, som i det föregående angivits, böra meddelas bör emellertid enligt ämbetsverkens mening föregås av en allsidig utredning, huruvida och i vilken omfattning statliga åtgärder böra vidtagas för befrämjande av industriell verksamhet i frihamn, varvid även, därest en tullned-sättning för vara, som förädlas inom frihamn, anses

böra ifrågakomma, de olika lösningar av denna fråga, som här ovan an- givits, torde böra närmare skärskådas. Då stora kapital nedlagts i landets frihamnar, lärer det vara en angelägenhet av stor vikt, att en utredning, som belyser den föreliggande frågan i hela dess vidd, kommer till stånd. Ämbetsverken tillåta sig därför ifrågasätta, huruvida icke Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om verkställande på det sätt, som kan finnas lämpligast, av en dylik utredning.

Då ämbetsverken anse sig icke för närvarande kunna förorda, att genom fastställande av vissa allmänna grunder principen, att nedsättning av tullen för inom frihamn förädlad vara kan ske, kommer till uttryck i tullagstift- ningen, kunna ämbetsverken icke heller tillstyrka, att, innan en närmare utredning av hit hörande förhållanden föreligger, tullnedsättning i speciella fall medgives genom fastställande av särskilda tullsatser för varor, som för- ädlas inom frihamn.

Beträffande den av sökandebolaget gjorda framställningen, i vad den avser tullnedsättning för kaffe, som rostas inom frihamn, hemställa därför ämbetsverken, att densamma för närvarande icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Remissakten återställes.

Stockholm den 12 februari 1926.

Underdånigst

För Kommerskollegium:

K. A. FRYXELL.

C. MALMÉN.

R. SOHLMAN.

För Generaltullstyrelsen:

A. E. M. ERICSSON.

TURE ALSÉN.

ED. LINDERS.

föredragande.

l. s.

Ivar Kullgren.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

A. Hydén.